

LIETUVIŠKOJI PROPAGANDA

Lietuviškosios propagandos reikalas mūsų visais laikais nebuvo tinkamai suprastas ir įvertintas. Gal dėl to mes šandien, kovodami už švenčiausias lietuvių tautos teises, pirmiausiai turime nugalėti ignorancijos — nežinojimo kliūtis. Daugelis pasaulio šviesųjų protų, jau nekalbant apie pilkias minias, ligšiol buvo labai mažai informuoti apie lietuvių tautą ir jos apraiškas. Nestebėtina todėl, jog daugelis užsieniečių labai ir labai dažnai, nežinodavo netik kokia kalba lietuviškai kalba, bet ir apskritai kur ir ar iš viso yra ta Lietuva. Tai yra liūdni reiškiniai. Tačiau po truputį ir ši spraga pradeda užlopinti.

Jau pasirodė visa eilė knygų ir brošiūrų įvairiomis kalbomis. Ten svetimatūčiai žurnalistai, visuomenininkai, istorikai, politikai pateikiama jo gimtąja kalba pluoštas medžiagos apie Lietuvą, lietuvių tautą, jos kalbą, kultūrą, skriaudas ir kančias. Viena iš tokių propagandinių knygų yra neseniai išleistas "Genocidė" veikalas. Jis, atsižvelgiant į tremties sąlygas, yra tikrai vertingas ir nepaprastai svarbus dokumentas kaip tik lietuviškajai propagandai remti. Jo turėtų nestigti nė vieno lietuvių knygų lentynoje, tebūna jis mums gyvas pavyzdys tu aukų, to nekaltai pralieto kraujo, kuris yra lietuvių bėda.

Gaila tik, jog ligšiol tokia gausi lietuviška išeivija neįstengia išleisti bent viena svetima kalba informacinį periodinį žurnalą lietuviškųjų reikalų propagandos tikslams.

O reikalas tikrai svarbus. Mūsų kaimynai latviai ir ypač estai dar Vokietijoje stovyklose gyvendami įstengė tokius žurnalus leisti, o jie neabejotinai atnešė didelės naudos jų laisvės kovai.

Šviesių spindulėlių lietuviškosios propagandos srityje ir pas mus pradeda atsirasti. Tik, deja, jie visi yra "privacios" iniciatyvos vaisiai.

Mūsų centri kažkodėl tuo klausimu nelabai nori domėtis. Tenka todėl tenkintis ir privacios iniciatyvos vaisiais. O jie kartais tikrai gražūs.

Šia proga prisimintinas ir vertingas Waterburio tremtinių draugijos žingsnis. Ji neseniai išleido gražų ženkliuką, kuris vaizduoja kenčiančią Lietuvą. Ties ženkliukai lipinami ant laiškų, atvirlaiškių, stūtinėlių ir kitur. Jie tuo būdu yra nepaprastai vertinga propagandos priemonė, pasiekianti visokias įstaigas ir įvairiausias žmones. Toks ženkliukas kiekvienam bado akis ir neleidžia užmiršti, jog Lietuva dar nesiliovė lejęsis kraujas ir ašaras.

Tai yra gražus lietuviškosios propagandos supratimo reikalas ir praktiškas jo išsprendimas. Draugija, duodama gražų pavyzdį kitoms lietuviškosios organizacijoms, nuspelno pagarbos ir paramos. Kitos organizacijos turėtų imti iš Waterburiečių tremtinių pavyzdį ir radusios dar dirvuojančią lietuviškosios veiklos sritį bandyti ją purenėti.

Reikia tikėti, jog šie maži ženkliukai savo paskirtą atliks ir tuo pačiu atidarys akis tiems, kurie dar vis negali suprasti, jog spausdintas propagandinis žodis yra didelė jėga šventoje mūsų kovoje.

A. Erdvilas

Prancūzai apie rinkimus Lietuvoje

Prancūzų laikraštis rašo dabartinės Lietuvos klausimu

Paryžiuje išeinantis dvisavaitinis ekonomijos ir finansų žurnalas "Revue Parlementaire" balandžio 1-sios numerį beveik išsiaiškina žinioms apie Lietuvą. Pradžioje talpina straipsnį, uždarytą "Viena kila Sovietų Sąjungos rinkimų charakteristika". Jame smulkmeniškai aprašomi dveji sovietiniai rinkimai Lietuvoje. Pirmiausiai aprašomi 1948 metų sausio 18-tosios rinkimai į vietinį sovietą. Priešrinkimnės propagandos metu buvo labai stipriai kritikuojama "neteisingi" rinkimai vakarų kraštuose ir ligi užspringimo giriamas sovietinių rinkimų "laisvė". Kandidatai buvo tik komunistų partijos nariai. Iš 100 kandidatų, 30 buvo rusų. Norint pademonstruoti laisvę, į renkamųjų sąrašą buvo įtraukti ir tam tikras skaičius ne komunistų pavardžių. Jų visai net nebuvo atskleista. Pagal nuostatus, 55 dienas prieš rinkimus

reikia gauti kandidato raštiškas sutikimas. Už tai pramatytieji kandidatai nekomunistai buvo priversti per tuos du mėnesius slapstyti. Kai kurie iš jų pasirūpino iš partizanų grasinančius laiškus, kad tuo būdu galėtų atsiimti savo kandidatūrą. Besiartinant rinkimų dieną, komunistų aktyvistai vaikščiojo po kaimus, lankėsi kiekviename namuose ir baugino žmones, sakdami, kad visi nebalsavusieji būsią deportuoti (!). Miesteliuose būdavo daromi mitingai, į kuriuos klausytojai būdavo raudonosios armijos suvaromi prievarta. Tuose mitinguose be jokio prieštaravimo būdavo priimami partijos sūdomi kandidatai. Spauda skelbė apie krašte vyraujančių nepaprastą entuziazmą. Prieš pat rinkimus, vyriausybės nariai taip pat pradėjo asmeniškai rinkimų kampaniją. J. Paleckis buvo įrašytas kandidatu Leipalingio apylinkė. Jis čia atvažiavo ly-

dimas trijų sunkvežimių ginkluotų kareivių. Nežiūrint stiprios sargybos, naktį, prieš rinkimus miestelio namų sienos buvo aplipintos prieškomunistiniais atsisaukimais. Rinkimų laikotarpiu "broliškosios" respublikos "paskolino" Lietuvai savo raudonarmiečių. Pav. Alytaus apskrityje jų buvo atsiųsta 1770. Grupelėmis ligi 30 žmonių jie buvo išdėstyti kaimuose. Ypač atydziai buvo saugomi pamiškių kaimai. Nežiūrint tokio stropaus pasiruošimo, sąmyšis pradėjo darytis dar prieš rinkimus. "Aktyvistai" nepajėgė sugauti kandidatų, kad išgautų jų parašus. Pradžioje skirti kiti. Paskutiniuoju momentu vykdomieji valsčių komitetai sudarė papildomus sąrašus. Ant galo taip tie sąrašai susimaišė, kad net pats partijos vadai nežinojo koki yra iš tikro kandidatai. Rinkimų dieną kaimai atrėdė išmirę. Balsavimo vietovės buvo tuščios. Nesirodant balsuotojų, buvo išsiuntinėti į kiekvienus namus kareiviai su šūnimis. Bet ir čia nesisėkė. Gyventojų nebuvo. Jie arba buvo gerai pasislėpę namuose arba išėję į mišką. Sutiktieji kelyje atsikalbinėjo sakydami, kad jiems yra gerai, ir jie neketina rinkimams dalyvauti. Rinkimai buvo prarasti dar keletai dienų, o kandidatų beveik jokio. Reikėjo nieko kito, kaip patiemis sumesti į urnas atitinkamą balsų skaičių. Oficialiai buvo paskelbta, kad balsavo, maždaug 90 — 100 nuosimčių. Partizanų sudarytoji statistika visai skirtinga. Pav. Alytaus apskrityje iš 30.500 įrašytų rinkėjų balsavo 3400, iš kurių 1700 buvo raudonosios armijos kareiviai.

Antroje straipsnio dalyje smulkmeniškai atvaizduojami teisėjai ir patarėjų rinkimai į Liaudies Teisingumo Rūmus, įvykę 1949 metais vasario 9 ir 16 dienomis. Apskritai jie pradžioje kaip aukščiausi aprašytieji 1948 sausio 18-tosios rinkimai. Kadangi 1949 vasario mėnesį Lietuvos komunistai negavo karinės paramos iš "broliškujų" respublikų, už tai rinkimai buvo praversti ne vienu kartu viename krašte, bet Vilniuj, Kaune ir Klaipėdoje vasario 9, o kitose vietose vasario 16. Savaitės tarpas buvo paliktas perkelti raudonarmiečiams ir reikiamas vietovės. Priešrinkiminei propagandai vadovavo "Tiesos" redaktorius Zimanas, pasiraš-

Antroje straipsnio dalyje smulkmeniškai atvaizduojami teisėjai ir patarėjų rinkimai į Liaudies Teisingumo Rūmus, įvykę 1949 metais vasario 9 ir 16 dienomis. Apskritai jie pradžioje kaip aukščiausi aprašytieji 1948 sausio 18-tosios rinkimai. Kadangi 1949 vasario mėnesį Lietuvos komunistai negavo karinės paramos iš "broliškujų" respublikų, už tai rinkimai buvo praversti ne vienu kartu viename krašte, bet Vilniuj, Kaune ir Klaipėdoje vasario 9, o kitose vietose vasario 16. Savaitės tarpas buvo paliktas perkelti raudonarmiečiams ir reikiamas vietovės. Priešrinkiminei propagandai vadovavo "Tiesos" redaktorius Zimanas, pasiraš-

PUOLAMAS LIUBLINO UNIVERSITETAS

Liubinas. — Komunistų spauda iš naujo pradėjo aršiai kulti Liublino universitetą. Mat, buvo pareikalauta iš universiteto rektorius, kad universiteto biuleteny būtų spausdinami ir komunistinės propagandos straipsniai. Rektorius nesutiko ir atsiųstų straipsnių neleido spausdinti.

ATSIŠAKĖ SKELBĖI

New Yorke leidžiamas komunistų oficiozas "The Daily Worker" atsisakė priimti skelbimus apie amerikiečių filmą "Guilty of Treason". Filmėje vaizduojama Vengrijos pirmo kardinolo Mindszenty tragedija.

nėdamas Rutenio slapyvarde. Retai kuris iš renkamuju kandidatų buvo bent kiek susipažinę su teisės mokslais. Patys rinkimai vyko labai ramiai. Gyventojai, vietoj eiti balsuoti, išsislėpė kur kas išmanė. "Aktyvistai", tiesa, važinėjo su urnomis po kaimus, bet, daugumoje patiemis teko į jas sumėsti balsų korteles. Vienu kitur sutiktus žmones jie mėgino prievarta priversti balsuoti; o atsisakantiems grasino išvezimui į Rusiją. Oficialiai buvo paskelbta, kad balsavo 99 nuosimčiai.

Baigdamas straipsnį "Revue Parlementaire" pažymi, kad grasinimai deportacijomis neliko vien tuščiais bauginimais. 1948 metų sausio 18-tosios rinkimus sekė tu pačių metų gegužio 22-tosios deportacijos, kurių metu buvo išgabenta apie 100.000 Lietuvos gyventojų.

SAVAITĖS POLITINIŲ ĮVYKIŲ SŪKURYJE

TRYS KONFERENCIJOS

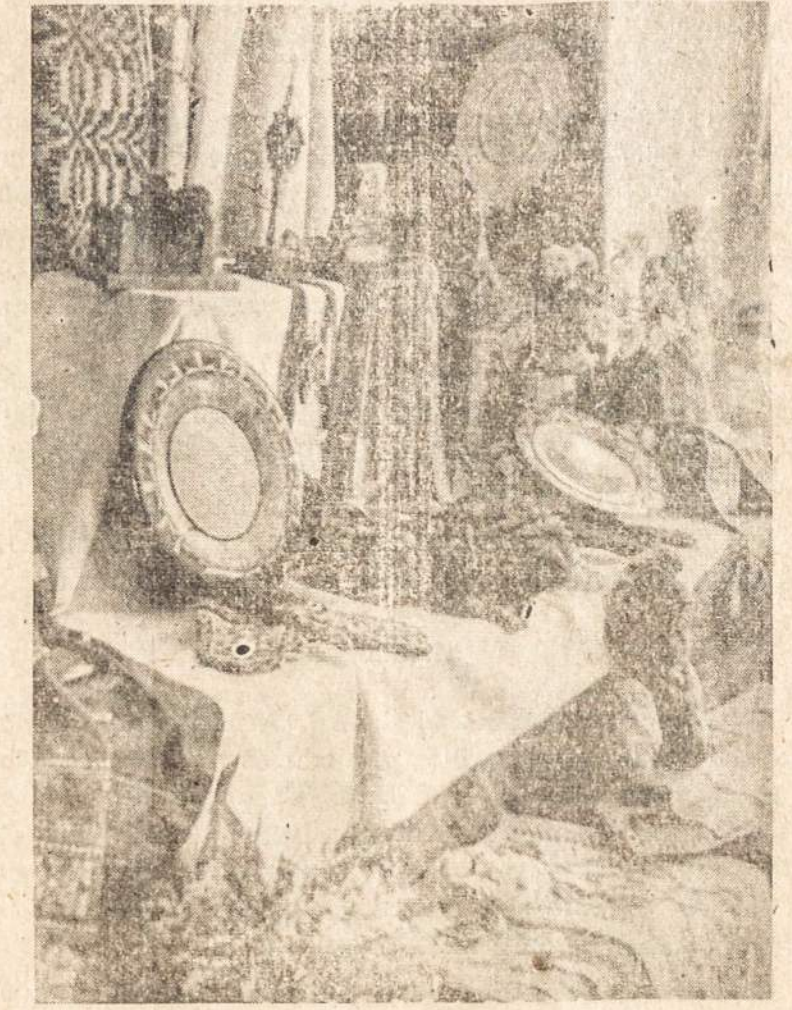
Šiandien jau niekas neabejoja, jog JAV ir jos sąjungininkai Europoje-pagaliau pamatė, kad su komunistine Rusija jokio politikos susitarimo pasiekti nėra galima. Iš to taško žiūrint, todėl ir suprantama dabartinė JAV politika, kuri jau yra visai kitokio pobūdžio, negu buvo prieš pora metų. Dabartinis JAV ir Vakarų Europos tikslas: suvienodinti politiką komunistų atžvilgiu ir apsiginkluoti. Tam tikslui pasiekti gegužės mėn. pradžioje įvyks net trys konferencijos, kurios, anot Newsweek, "bus vienos iš svarbiausių konferencijų po paskutiniojo karo."

Pirmutinė konferencija įvyks tarp Achesono ir Bevino, abiejų valstybių svarbesiems reikams aptarti. Šiai, kaip ir kitoms dvioms konferencijoms, planus paruošė Bevinas su savo ekspertais, o JAV užsienio reikalų sekretoriatas beveik be pakeitimų juos priėmė.

Achesono — Bevino pasitarimų svarbesnieji klausimai yra: 1. Bendras ekonominės politikos pasitarimų vaizdas; 2. Vakarų organizuotumas; 3. Kolonijiniai klausimai; 4. Pietų ir pietryčių Azijos politinės problemos. Svarbiausia Kašmiro, Indo — Kinijos, Prancūzų, Portugalų ir Olandų pozicijos; 5. Japonijos taikos sutartis; 6. Kinija; 7. Politikos suvienodinimas Viduriniuose Rytuose, ypač, tingai Egipte; 8. Lybija ir Eritreja; 9. Santykiai su Sovietų satelitinėmis valstybėmis.

Kaip matome šio pasitarimo svarbiausieji punktai yra susiję su D. Britanijos interesais. Bevinui labai svarbu žinoti kas pasidarė iš JAV pažadų, kuriuos ji davė pernai metais įvykioje ekonominėje konferencijoje, o taip pat — kas bus po 1952 m. kai baigsis Amerikos pagalbos programa. Kinijos ir Japonijos klausimai čia ir greičiausiai bus paliešti tik prabėgomis.

Po šio pasitarimo įvykių patį svarbioji Achesono — Bevino — Šumano konferencija. Joje numatomi svarstyti šie klausimai: 1. Vakarų Vokietijos politiniai ir ekonominiai santykiai su Vakarais; 2. Sovietų pasiruošimai Vokietijoje ir (galimas dalykas) Vakarų kontrapriemonės; 3. Berlynas; 4. Vokietijos ekon-

Lietuviškos tautodailės išdirbiniai, kuriais žavisi pasaulis

minė padėtis; 5. Ruhro valdymas; 6. Vokietijos gynybas; 7. Karo stovio nutraukimas; 8. Austrija; 9. Atlanto Taryba; 10. Šiaurės ir Šiaurės Rytuose Achesono — Bevino pasitarimų.

Jau patys klausimai rodo, jog konferencija bus svarbi ir kaip tik dėlto, jog joje bus svarstomas Vokietijos klausimas. Septyni punktai yra tiesioginiai susiję su Vokietija. Iš to reikia daryti išvadą, jog šioje konferencijoje Vokietijos padėtis vienokia ir kitokia prasme pasikeis. Kaip "Newsweek" rašo, specialiai bus nagrinėjamas ir būsimi sovietų puolė Berlyne klausimas.

Pagaliau prie žalio stalo susės ir Šiaurės Atlanto Taryba. Jos svarstyti klausimų sąrašas stovi: 1. Galutinis gynybos komiteto paruoštų strateginių planų ir nutarimų patvirtinimas 2. Šiaurės Atlanto Sąjungos veikimo išvystymas; 3. (?) Šiaurės Atlanto Sąjungos narių politikos koordinacija ir 4. (?) Jungtinės priemonės komunizmo plitimui sustabdyti.

Dėl Dviejų paskutinių klausimų, dar nėra aiškiau nutarimų — svarstyti ar ne. Sulyginus visų konferencijų svarstytus punktus, darosi aišku, jog pagrindinis konferencijų tikslas — jėgų kaupimas, jų suvienodinimas ir politinė koordinacija komunizmui atremti. Reikia tikėti, jog ir konferencijų nutarimai bus neeilinės reikšmės. Štai kodėl ir "Newsweek" jas pavadino svarbiausiomis konferencijomis.

Vakarams jėgas stiprinant, nesusaudžia ir Kremlius. Vienur per savo penktąją koloną, kitur tiesioginiu įsikišimu Stalinas siekia galutinio savo tikslo — pasaulio užvaldymo.

Tos akcijos sustiprėjimo ryškų pavyzdys yra Prancūzijos komunistų veikla, kurią "Newsweek" nebereikalo pavadino "laukine". Kad komunistams svarbu kelti tik paniką, rodo ir šis faktas. Champs Elysees (didžiausia Paryžiaus gatvė) įsikūrus "La Figaro" laikraštis pradėjo spausdinti Benito Mussolinio išlaisvintojo, vokiečių karininko Otto Skorzeny atsiminimus. Rysium su tuo ko-

munistai ant laikraštų namų padarė užpuolimą, kuris baigėsi kruvinomis muštinėmis su gerai apmokytą policiją. Pavyzdus korespondentų pranešimais tai buvė laukiausiai muštynės nuo karo pabaigos. Ir tai įvyko tik dėl jiems nepatinkamo straipsnio!

Kad šitokių užpuolimų bus ir daugiau, patvirtino dvylik-tasis Prancūzijos komunistų partijos suvažiavimas, įvykęs viename Paryžiaus priemiestyje.

Pirmiausia kalbėjęs partijos sekretorius Maurice Thorezas save iškritikavęs, (kaip komunistuose priprasta) pradėjo šaukti, jog "prancūzų tauta niekad nekovo prieš Sovietų Sąjungą", ir "kankinių kraujas atneš greitesnių vaišių". Prie visų kalbų savo trigraši prikišo ir prancūzų atominės energijos komisijos pirmininkas Dr. F. Joliet — Curie, kuris pareiškė, jog "piogresyvus mokslininkas niekad neduos nė vienos raidės karo prieš Sovietų Sąjungą ruošimui".

Užsienio korespondentai iš Paryžiaus praneša, jog prancūzų vyriausybė tokius komunistų išsišokimus toleruoja tik todėl, kad jie patys save diskredituotų.

Komunistų pasiruošimai vyksta ir Berlyne. Ten ruošiamasi komunistinio jaunimo pučiui. Manoma, jog jame dalyvaus apie 500.000 jaunų komunistų, kuriems sovietai pažadėję įvairių dovanų, pradėdant batais ir baigiant degtine.

"Berlyno koval" ruošiasi ir alifantai. JAV aukštasis komisaras McCloy aiškiai ir tvirtai pareiškė: "Komunistams Berlyne užimamas nepasiseks. Britai, prancūzai ir amerikiečiai yra visiškai vieningi. Mes pasitiksime Berlyne".

Komunistams sutikti pasiruošimai vykdomi pilnu tempu. 9000 policininkų stovi paruoštyje, gi vakariečių igulos mokomos gatvių kovoms. 3000 amerikiečių, 3000 anglų ir 1.500 prancūzų igulos slaptai sustiprintos specialiais daliniais. Jei bus reikalinga gidesnė pagalba, jau dabar vakarinėse zonose stovinčios divizijos yra ruošiamos lėktuvais permesti į Berlyną.

A. E.

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
Lėdžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEMlock 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....\$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui.....1.50
Užsieny metams.....4.00
Užsieny pusmečiui.....2.00

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....\$3.00
In U. S. A., six months.....1.50
Other countries, one year.....4.00
Other countries, six months.....2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

TAIKOS PRIEŠAI

Trys prieštaraujantys jausmai ardo taiką, kurios kiekviena geros valios būtybė karštai trokšta: beviltiškumas, baimė, iliuzija.

Sisteminė beviltė yra pirmasis priešas. De Maistre rašė: "Lengviau yra nužudyti monstrą, negu prašalinti lavoną". Ar dar ilgai atžagareiviškos dvasios lavonas laikys apkrėtas maru pasaulį?

Vienas šios dvasios pasireiškimų yra pesimizmas. Kalbama atvirai apie trečiąjį pasaulinį karą, kuris, rodos, kaip nauja ir baisi katastrofa jau grasinanti žmonijai. Ji įvyksianti susikirtus Amerikai su Rusija.

Tai politinis Hitlerio testamentas, kuriuo jis tikėjosi padaryti vokiečius milžinais. Tuo pačiu keliu eina ir Stalinas.

BAIMĖ

Antrasis priešas yra buržujų baimė. Neramumo ir sąmyšio valandose, kurias pergyvename, pereinant iš vienos civilizacijos į kitą, buržuazija jaučia, kad jos karalystė baigiasi. Pinigo prieblanda kas kart didėja. Kąras, infliacija, krizė, kurie atslenka kaip juod idėbės, yra aiškūs simptomai, kad ekonominė vertybių — kurios yra socialinio santykiavimo pagrindu — perėjimas išgąsdinčiai aiškėja.

Boševikai savo politiką pastatė ant neapykantos, fanatizmo ir keršto. Komunistai, praradę žmogaus prigimties jausmą, eina prieš bendrąją tvarką, griaudami natūralinio ir viršgamtinio pasaulio pagrindą.

ILIUZIJ

Trečias debesis, slegiantis žmoniją, yra revoliucijos mitas. Tai dvasios stovis, kurį užkrėtė komunizmas, atnešdamas beviltiškumą ir baimę, ypač raudonosios armijos laimėjimai Kinijoje.

Minties ir informacijos keliu prasidėjo tikro, sovietų invazija. Tvanas, kuris paviršutiniai buvo sulauktytas, atrodo, sulaukęs visus barjeras, tvinsta su pasibaisėjimu.

Kokią galime padaryti išvadą iš šių trijų pavojų? Kad taika, kurios veltui laukiame, yra praغيštingai paukauta ir kad nelieka kito pasirinkti, kaip trečiąjį pasaulinį karą prieš brutali komunistų ir visuotiną sovietų imperijos dominaciją.

Mes esame pesimistai. Padėtis galėtų būti dar išgelbėta, bet tada reikia energingai ir vyriškai reaguoti prieš beviltiškumą su pasitikėjimu ir tvirta ir sveiką demokratine santvarka; prieš buržujų paniką su krikščioniško atsidavimu ir prieš revoliucinišią iliuziją su Apvaizdos nepriklausomumo įtikinimu.

NACIZMO PRIEŠAI YRA TAIP PAT IR KOMUNIZMO PRIEŠAI

Dešimt katalikų vienuolių, kurie dabar komunistinio teismo nu-teisti, už tokias pačias nusikaltimus sėdėjo nacių kalėjime

Roma. — Katalikų dienraštis "Il Quotidiano" balandžio 6 d. talpina straipsnį, užvardintą "Kankiniai", kuriame nagrinėja Pragoj vyskuią, 10 vienuolių bylą. Straipsnyje rašoma: "Pragos vienuoliai yra nubaus-ti už tai, kad atliko savo, kaip katalikų kunigų pareigas ir atsisakė priimti materialistinės vyriausybės įsakymus, kuri no-rėjo juos paversti aklaais bedie-vybės vergais, melagiais sau pa-tiems ir jų rūpėsiui pavestiams tikintiesiems, valstybės įran-kiais, kuri reikalauja ne tik idė-jinio pritarimo, bet uždeda be-sąlyginę vergystę, tiesa, už tai žadėdama algą. Tai kas vyksta Pragoje, — rašo toliau — "Il Quotidiano", — yra nusikalti-mai šaukia Dievo keršto ir pa-rodė teisę moralinį smukimą, veltui mėginamą paslėpti po juridiniu absurdškumu". Ga-le straipsnio iškeliami, kad dau-gumas dabar pasmerktųjų bu-vo persekiojami nacių okupa-cijos metu. "Premonstratietis abatas Tėvas Machalka, kuris dabar pasmerktas 25 metams sunkių darbų kalėjimo, vo-kiečių buvo lafkomas Lenkijoje Oswieciob koncentracijos sto-

Šaltajam karui po truputį kaistant, pradėdama skaičiuoti kiek JAV su savo sąjungininkais ir SSSR su satelitais šiuo metu turi kariuomenės, kokio jų ginklai ir t.t.

Sovietų Rusija, kartu su savo satelitais sudaro 335 mil. gyventojų masę. Vakarai tuo tarpu teturi 270 mil. (Čia neįskaitomi 70 mil. ispanų, jugoslavų, graikų ir turkų, kurie stovi Vakarų pusėje. Šiuo metu sunku nuspręsti kokiojo pusės stovėtu jugoslavai trečiajam kare). Industrijos atžvilgiu Vakarai yra toli pralenkę Sovietų Sąjungą. Vientik Vakarų Europa per metus pagamina beveik dvigubai tiek plieno, kiek Sovietai. (V. Europa — 40 milijonų tonų; Sovietų Rusija tik 22 mil. t.) Vakarų valstybių laivynas neabejotinai kontroliuoja ir jūras. Ir aviacijos srityje Vakarai yra stipresni, nors sovietų karo aviacija, specialistų nuomone, yra gana pajėgi.

Tačiau keičiausias santykis šiuo metu yra tarp Vakarų ir Sovietų žemyno pajėgų. Rusijos sausumos kariuomenė šiuo metu sudaro 2,500,000 vyrų, o Vakarų — 2,000,000. Rusai iš to skaičiaus vyrų turi pilnai apginkluotus ir kovai paruoštas 175 divizijas, gi Vakarai tik 40. Iš tų sovietų divizijų trisdešimt stovi okupuotose Europos kraštuose, 75 — Vakarų Rusijoje, 20 — Rusijos vidury, 20 — pietuose ir 30 — Tolumuose Rytuose.

Vakarai iš savo 40 divizijų Europoje laiko tik 25, kurias sudaro pustrėčios amerikiečių divizijos, dvi anglių, dvi belgų, dvi olandų, aštuonios italių, septynios prancūzų, pusantros norvegų, viena danų ir viena portugalų. Kitos penkiolika divizijų (devynios amerikiečių, stovinių JAV ar Japonijos ir apie šešios britų, prancūzų ir olandų) yra išmėtytos nuo Afrikos per Indoneziją ir Indo — Kiniją iki Hong-Kongo.

Reikia pastebėti, jog Kremlius kiekviena momentą savo armiją gali sustiprinti 650,000 milžinišku skraiduoliu.

Tokių pranešimų dabar dar vis atsiranda net iš Etiopijos. Gi keli kanadiečiai, važiuodami automobiliu, vos, vos su tokia "lėkšte" "nesusidūrė". Pasak jų, "lėkštė" skridusi tik 30 pėdų aukštumo.

Tokiems pranešimams kasdien gausėjant, pasirodė visai "rimty" žinių, jog tai esą kokios nors planetos lėktuvai, kurie, valdomi protinųjų būtybių, stebi mūsų žemę. Tą patvirtino ir vienas JAV laivyno vairuojamų raketų specialistas, pareiškęs, jog tai yra tarplanetiniai skraiduoliai, greičiausiai iš Marso. "Lėkštės" gaudydami žuvo net trys lakūnai.

"LĖKŠTĖS" IR KAS TOLIAU

KEIČIASI GALVOJIMAI APIE SKRENDANČIAS "LĖKŠTES" IR "CIGARUS"

Prieš kelias savaites sensaciją mėgstą laikraščiai ir žurnalai pradėjo dėti įstabiausias straipsnius apie įvairiausias skrendančias "lėkštės" ir "cigarus". Neiškęntė ir apie "stebuklingus" skraiduolius pradėjo rašyti ir rimtesnieji laikraščiai. Iš tų žinių pamažu pradeda ryškėti ir tų "nežemiškų" lėktuvų paslaptis.

Apie skraidančias "lėkštės" buvo pradėta rašyti jau 1947 m. vasarą. Spaudoje retkarčiais pasirodydavo žinutės, jog tai Švedijoje, tai Norvegijoje, tai Afrikoje ar Amerikoje pasirodė keistos formos lėktuvai, kurie paBnašūs ir lėkštės ir cigarus. Buvo įsitikinimas, jog tai sovietų paslaptingi naujos konstrukcijos lėktuvai. Pranešimai apie tuos keistus skraiduolius būdavo labai trumpi, todėl nesukėlė didelio susidomėjimo.

Didesnio dėmesio "lėkštės" ir "cigarai" susilaukė tik šių metų pradžioje. Iš visų pusių pasipylė pranešimai vienas už kitą keistesni. Vienas Los Angeles pirklys grįžęs iš Meksikos paskleidė žinią, jog jis savo akimis matęs tokia "lėkštę" nukritusių, kurios lauzė rastas Marso žmogaus lavonas, kuris nors turėjęs didelę galvą, tačiau būvęs tik 23 colio ilgio.

Kita Oregon gyventoja pranešė mačiusi net visą tokių "lėkščių" skvadroną, kuris ant dangaus parašęs žodį "Pepsi". Savo radio komentaruose H. J. Taylor pareiškė, jog tai esą du skirtingi slapti ginklai. Vieną tų paslaptinų skraiduolių yra nauji apskritos formos lėktuvai, turį visą eilę sprausminių

motorų. Kiti yra disko formos "lėkštės", kurios yra įvairaus didumo ir labai vikrios. Gi "US News and World Report" pareiškė, jog tokie skraiduoliai jau 1942 m. buvo gaminami, bet buvo atmeti dėl jų "netinkamumo".

Pagalau savo žodį tarė ir pats prezidentas per savo spaudos sekretorių Charles G. Ross. Pastarasis pareiškė, jog prezidentas apie jokus skraiduolius nieko nežino, o tai reiškia, jog jų nėra.

Toks prezidento pareiškimas yra gana kategoriškas, tačiau, atrodo, nevisai teisingas. Visi daviniai rodo, jog JAV karo laivynas daro bandymus su naujais ginklais, kurie ir yra ne kas kitas kaip tos "lėkštės". O tas faktas toks sensingas, atrodo, yra tik dėlto, jog gal tik keli aukščiausi karo vadai tas paslaptis žino.

1950 m. balandžio 11 d. laivų "Queen Elizabeth" iš Anglijos atvykęs kun. J. Bružikas ap-lankė BALF centrą ir smulkiai painformavo administraciją apie lietuvių padėtį Vokietijoje, Danijoje, Belgijoje ir Anglijoje.

"Gen. Taylor" laivu atplaukia 18,000-tasis lietuvių tremtinys pagal DP įstatymą. Viso jau atvyko 18,045 lietuviai.

Genocido konvencijos klausimas, kurį svarstį senato Sub-komitetas su gera rekomendacija perduotas teisių komisijos svarstymui. ALT labai daug pastangų padėjo jos greitesnei ratifikacijai.

Waterburio tremtinių draugijos išleistas antikomunistinės propagandos ženklielis

BROOKLYNO LIETUVIAI SIUVĖJAI SUŠELPĖ TREMTINIUS

Lietuviai siuvėjai (Local 54) nepamiršta mūsų svarbių tautos reikalų. Šiais metais, kaip ir praeitais, jie paskyrė \$500.— mūsų tautiečių tremtinių gelbėjimui. Gaudamas šią auką BALFo centras muosirdžiai dėkoja už atjautimą mūsų varg-

BROOKLYNO TREMTINIAI GELBĖTI SAVO TAUTIEČIUS

Lietuviai tremtiniai susirinkę Brooklyne aptarti savo dnamųjų reikalų sušelpė tremtinius per BALFą, parinkdami aukų mūsų tautiečių ūkininkų transportacijos reikalams. Viso buvo surinkto \$177.—

Tame pat susirinkime kal-turie tremtiniai apsilėmė parinkti pinigų su aukų lapais savo darbovietėse. Rezultatai buvo pa-

ANTIKOMUNISTINĖS INFORMACIJOS ŽENKLELIS

Lietuvių Tremtinių Draugija Waterbury, Conn., išleido žymaus lietuviu dalininko nupieštą antikomunistinės informacijos ženklielį. Ženklielis yra spalvotas, maždaug normalaus pašto ženklo didumo.

Antikomunistinės informacijos ženklielis turi tikslą per visą pasaulį skleisti informaciją, kad komunizmas išnaikina tautas ir kad Lietuva yra komunizmo vergijoje.

Antikomunistinės informacijos ženklielis lipintinas įvairios korespondencijos vokuose, ant siuntinių, atvirukų, laiškų, raštų ir t. t. Jis su siunčiamas ir gaunama korespondencija turi eiti per rankų rankas ir visu dėmesį atkreipti, kas yra Komunizmas.

Antikomunistinės informacijos ženklielio nereikia lipinti voko vietoje, kurioje turi būti lipinamas tikrasis pašto ženklas. Ženklielis tuo tarpu gauna-

mas Waterburio Lietuvių Tremtinių Draugijoje: Lithuanian Society of Former DP's., P. O. Box 64, Waterbury, Conn.

Ženklielį įsigyti kviečiami visi patriotai lietuviai ir jų organizacijos.

Antikomunistinės informacijos ženklielį įsigiję, turėtu jo ko didžiausią skaičių siusti savo pažįstamiems visuose pasaulio kraštuose, kad ir jie galėtu tą ženklielį lipinti ir skleisti anti-komunistinę informaciją.

Tremtinių D-ja antikomunistinės informacijos ženklielį taip patina: už 1 dolerį siunčia 3 lapus (po 54 ženklielus kiekviena-lape), iš viso 162 ženklai.

Antikomunistinės informacijos ženklielio išleidimo išlaidas padengus, visas pelnas, jei j bus gauta, Draugijos bus padalin-tas Lietuvos laisvinimo (Tautos Fondui) ir lietuvių kultūri-niams reikalams.

Lietuviai PENKVIJOSE KONTINENTUOSE

Ottawos universiteto Kana-doj profesorius Dr. A. Ramūnis ir rašytoja M. Ramūnienė aktyviai reikiiasi lietuviškoje patri-otinėje spaudoje. M. ir A. Ra-mūnai šv. Velykų proga atsiun-đė redakcijai sveikinimą ir pa-reiškė susižavėjimą "Lietuvių Žiniomis".

Aktorius St. Pilka Čikagoje isteigė dramos teatro studiją. Pamokos vyksta vakarais.

Heilbrono (Vokietijoje) džio-avininkų sanatorijoj dar yra 350 įvairių tautybių ligonių, jų tarpe nemaža skurstančių lietuvių.

"Dirva" išspausdino išsamų ir vertingą trijų dalių straipsnį liečiantį visuomeninius klau-mus. Paskutinėje dalyje nagri-nėjama Pasaulio Lietuvių Ben-druomenės problema.

"Čiurlionio" ansamblis pakvies tas į Internacionalinį Institutą, įsikūrusį Clevelan-de. Tiek instituto centriniam komite, tiek organizuojamam nuolatiniam festivalių komite-tams ansamblini paskirtos dvi vi-etos.

Čiurlionio ansamblis jau susitaręs su viena plokštelių gamininio firma dėl lietuvių dainų plokštelių pagaminimo.

Lietuvių Dailės paroda, kuri turėjo pasisekimo New Yorke balandžio 22 d. bus atidaryta Waterbury. Parodos rengimo garbės komitete dalyvauja paits miesto mėras Raymond Snyder.

"Eglutės" skelbtas rašiniu konkursas jau baigėsi. Iš 19 atsiųstų rašinių 3 atžymėti ly-giomis dovanomis, o devyni pa-skelbti pagirtinai.

Baltimorės ateitininkų kuo-pa balandžio 16 d. rengia didelį literatūros ir muzikos vakarą. Programoje dalyvaus rašytojai — Nadas Rastenis, Juozas Mi-lukuckis, Kazys Bradūnas, Hen-rikas Radauskas ir Nyka Ni-liūnas. Taip pat dalyvaus ir aktorius J. Palubinskas, pianis-tė E. Juškauskaitė, smuikinin-kas A. Paukštys ir klarinetistas K. Praleika.

"Ventos" leidykla tēra vie-nintelė lietuviška leidykla liku-si Vokietijoje. Ji jau išleido visą eilę vertingų knygų.

International Refugee Or-ganization (IRO) generalinė Taryba savo posėdyje nutarė ir po birželio 31 d. Vokietijoje, Austrijos ir Italijos stovyklose esančius DP toliau glovoti.

Sesutės Astrida (9 m.) ir Ingrida (10 m.) Sideravičiūtės labai gabios muzikoj ir jau ne-kartą žavėjo klausytojus trem-ties koncertuose. Jos, deja, dar vargsta tremtyje Vokietijoje.

Anglijoje leidžiamas Spor-to žurnlas "Sporto dienos", iš-leidusios tris numerius sutojo, nes negali išsilaikyti. Gaila, kad lietuvių sportininkai neišlaiko nė vieno sporto laikraščio.

Belgijos lietuviai labai no-riai perka lietuvišką spaudą.

ARKF pirm. St. Pieža ir "Draugo" vyr. red. L. Šimutis dalyvauja Katalikų Vyrų Tary-bos suvažiavime Vašingtone.

Marija Ramūnienė ruošia daktarata Ottawos universite-te, rašydama dizertaciją apie Dostojevskį.

PIRMAS PAVASARINIS

ISVAŽIAVIMAS

kurį rengia "Lietuvių Žinios" įvykis

BIRŽELIO (JUNE) 18 D., SEKMADIENI,

Lietuvių Ūkyje (Lithuanian Country Club)

Lietuviško meno vakaras

Balandžio 29 d., šeštadienį, Carnegie Music Hall įvyks lietuviškų dainų, šokių ir muzikos vakaras. Tokius vakarus kas šeštadienį rengia įvairūs meno sambūriai.

Vakaro programą išpildys Pittsburgho "Maironio" ansamblis, "Čiurlionio" ansamblio kanklininkės, Espleno vyčių tautinių šokių grupė ir sol. J. Andriulionytė.

Lietuviškos vargonų muzikos kūrinius išpildys Marshall Bidwell. Organist and Director of Music of Carnegie Institute. Vakaro pradžia 8 val. vak. Visi lietuviai kviečiami vakare kuo gausiausiai dalyvauti.

Tremtinių dėmesiai!

Šį sekmadienį, balandžio 23 d. 3 val. po pietų Lietuvių Piliėčių svetainėje, 1723 Jane St., Pittsburgh, Pa. įvyks Tremtinių Draugijos susirinkimas.

Dienotvarkėje numatyta: Savivalpos fondo klausimas, Lietuvos okupacijos ir pirmųjų tremimų dešimtmečio minėjimas, vasarinių šeštadienio pobūčių organizavimas ir einamieji reikalai.

Visi draugijos nariai ir naujai atvykę tremtiniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

Valdyba

Homesteado altoriaus garbinimo draugijos šventė

Šv. Velykų antrosios dienos vakare įvyko Homesteado altoriaus draugijos garbinimo mėnesinis susirinkimas, o po to Velykų puota (Easter Party).

Tai buvo vienas iš gražiausių draugijos pasilinksminimų. Stalai buvo papuošti Velykų lelijomis, o narės buvo prisisegę po gėlę. Vakariene malda pradėjo par. kleb. kun. E. Vasiliauskas.

Po to buvo kalbėta draugijos reikalais. Pirmininkė Iz. Puskunigienė kvietė nars dirbti ir linksmintis, kad visas veikimas būtų didesnei Dievo garbei.

Ta proga prisirašė šios naujos narės: Nellie (Naujokas) Getsy, St. Stankūnas, ir Theresa Katiulis.

Puotoje dalyvavo daug draugijos narių. Ta proga kalbėjęs

turime pareikšti, jog Bendrasis Amerikos Lietuvių Fondas (BA LF) - angliškai - Lithuanian American Relief Fund yra teisiškai inkorporuotas reikiamose JAV valdžios įstaigose ir naudojasi visomis privilegijomis ir teisėmis kaip ir visos kitos tos rūšies tautinės ar valstybinės organizacijos. Red.

Filma apie kardinolą Mindszentę

Šiomis dienomis Pittsburgho kino teatruose vėl yra rodoma filma apie Vengrijos kankinį kardinolą Mindszentę. Filmoje vaizduojamas kardinolo suėmimas, tardymai, kankinimai ir nuėmimas. Filmoje tobulai atvaizduojama enkavedistų tardymų ir kankinimų metodai, nors jų čia tik datelė.

Šią įdomią filmą turėtų pamatyti kiekvienas, kuris dar neįsitikinęs komunistų žiaurumu.

Misijos East Vandergrift

East Vandergrifto Šv. Kazimiero lietuvių parapija, nors negausi parapijiečiai, tačiau yra gyva ir veikli.

Nuo balandžio 23 d. iki balandžio 30 d. parapijos bažnyčioje bus misijos lietuvių kalba, o nuo bal. 30 d. iki geg. 7 d. - anglių kalba. Misijas ves žymus pamokslininkas Tėvas Geraldas, C.P. Visi parapijiečiai maloniai kviečiami į misijas atsilankyti ir dvasiniai atsinaujinti.

kun. E. Vasiliauskas pasidžiaugė draugijos veikla ir padėkojo už atliktus darbus. Po vakarienės buvo kortų lošimas.

Šį taip gražų vakarą surengė: Teofilė Davidauskas, Agnes Kašelonis, Marcelė Grėbliūnas, Izabelė Puskunigis ir Nellie Miller.

GRAŽIOS VELYKINĖS PAMALDOS

Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje Velykinės Priskikimo pamaldos buvo 6:30 a. m. Prie gražiai papuošto altoriaus mišias laikė kleb. kun. Vasiliauskas, patarnaujamas medicinos studento p. Petrausko ir p. Lefkaus, o taip pat ir labai gražiai pasipuošusių berniukų.

Parap. varg. muz. Stankūno gerai paruoštas choras išpūdinčiai pagiedojo Velykinių giesmių.

BALFO teisėtumo reikalu

Platinant "Čiurlionio" ansamblio koncerto bilietus, kai kurie asmenys įdomavosi BALF teisėtumo klausimu. Šia proga

Knights of Lithuania

Remarks taken from Cleveland paper:

"The 'Čiurlionis' Ensemble, a mixed chorus of Lithuanians, led by Alfonsas Mikulskis, was heard in its first American concert last night at Severance Hall. The group derives its name from a late lamented young Lithuanian composer. The program consisted mostly of folk songs and folk dances."

This group consists of fifty young women and men and was making its American debut and won a well deserved ovation.

The "Čiurlionis" Ensemble will give two concerts in Pittsburgh, April 30, 1950; 3 p. m. in South Side, Lithuanian Citizens Hall and 7 p. m. in Esplen St. Vincents Parish Hall. All the Knights and their friends should try to be present;

by doing so you will help to contribute, for our poor suffering Lithuanians in Europe.

The Knights and their friends are welcome to attend the Lithuanian lessons being held in St. Casimir's School Hall, every Monday at 8 p. m.

Our Spiritual director Rev. Joseph Girdis has gone to the Holy Pilgrimage in Rome. Say a prayer for him, so that he will have a safe journey and patiently wait for him to return with loads of good news.

Do not forget to listen to the Lithuanian Radio Program over Station W.M.C.K. 1360, which starts at 1:45 p. m. every Sunday.

St. Casimir's High School will present a class play in their auditorium on April 20 and April 21, 1950 at 8 p. m. Everybody is welcome.

KRONIKA

Šv. Petro draugija Braddocke praėita sekmadienį turėjo šaunų pobuvį su užkandžiais ir šokiais. Buvo prisirinkę daug žmonių.

Pelnas skirtas naujų vargonų įtaisymui.

Balandžio 18 d. palaidotas vietos katalikų kapinėse braddockietis Motiejus Nausėda. Gedulingos pamaldos atlaikytos Šv. Izidoriaus bažnyčioje.

P-lė Antanina Visčiūtė iš Šv. Juozapo lietuvių parapijos Donoroj balandžio 22 d., šeštadienį, apsidė su Andriumi Luptaku iš Clairton, Pa.

Homesteadietė Antanina Novakaitė pirmadienį išteka už

Jokūbo Caletta.

Braddocko parapijos altoriaus draugija gegužės 7 d. ruošia kortų lošimo vakarą (Card Party).

Kuri laiką sirgęs Vincas Budrys jau sveiksta.

Petras Niaura, ilgesnį laiką gulėjęs ligoninėje, jau sveiksta.

Kazimieras Štilinis, tremtinys, išvažiavo į Chicago, kur jau nuo seniau gyvena jo žmona.

Albina (Monkeliutė) ir Petras Yocai, gyvenantieji St. Anna, Californijoje, šiomis dienomis svečiuojasi Homestead'e, kurio metu buvo renkamos aukos Lietuvos laisvimui. Vė-

liau paskelbtame aukotojų sąraše buvo praleisti šie gerbiami aukotojai: Kun. J. Misius 10 dol., P. Savolskis 10 d. (buvo pažymėta 1 dol.); A. Paleckis 5 dol., A. Mažeika 5 dol., A. T. Navickas 5 dol., Mrs. Bimba 1 dol. ir C. K. Pikiel vėliau dar aukojo 10 dol.

Gerbiamus aukotojus nuosirdžiai atsipašome. Ta pačia proga pranešame, jog į ALT Centrą nusiųsta \$1000.00.

J. J. Grėbliūnas ALT skyr. išdininkas

Yra trys žmonių rūšys: vieni, ra-dė Dieva, jam tarnauja; antri, dar jo neradę, užsiima ieškojimu; treti jo neieško ir neranda. Pirmieji yra protingi. Paskutinieji yra kvaili ir nedori. Viduriniai yra nelaimingi, bet protingi.

PASCAL

AUKOJO LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

Švenčiant šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės šventę Pittsburghe įvyko minėjimas, kurio metu buvo renkamos aukos Lietuvos laisvimui. Vė-

KRAUS

THE JEWELER

V. J. KRAUZLYS, Savininkas

1816 Carson Street

PITTSBURGH 3, PA.

EVERGLADE 4850

Phone, FEderal 1622

HASER

Funeral Home

AMBULANCE SERVICE

Mes esame dėkingi už jūsų biznį

512 Chartiers Avenue

McKEES ROCKS, PA.

Skaitykime "Liet. Žinias"

C. K. PIKIEL

General Insurance

Notary Public

Marriage Licenses

Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVERGLADE 1-2300

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS

Lietuvis Lėkrodininkas

—Expert Repairers—

CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Tel.: AT. 7399

Phone HOMestead 3169

Night Service HO. 5575-R

HOMESTEAD MAYTAG STORE

ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radios -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes
To Fit All Motors

PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED

602 Amity Street

Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykal visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. HEmlock 1-0203

2128 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

Ką tik išėjo iš spaudos

Stasio Šimkaus

33 LAUDIES DAINOS

Surinko ir parengė spaudai kompozitoriaus sūnus ALGIS ŠIMKUS

1. Da ne-pa-ke-ti - nau pas-mer-ge-lę jo - ti
2. Dar aš ne-už-sė - dau ant bė-ro-žir - ge - lio
3. Dar aš ne-iš - jo - jau iš tē-ve-lio dva - ro
4. Dar aš ne-da - jo - jau nei ža-lios gi - re - lės

Knyga puikiais viršeliais, su plastikos juostele, 64 pusl., labai lengvai atsidaro ir skambinančiu pianu neužsiverčia. Kaina \$2.00

Užsakymus siųskite:
DARBININKAS
366 West Broadway, South Boston 27, Mass.

Šiuomi siunčiu š... ir prašau man prisiųsti
egz. STASIO ŠIMKAUS DAINŲ KNYGĄ.
Vardas
Adresas

NELIKITE BE LIETUVIŠKOS KNYGOS

Lietuviškos knygos mylėtojams pranešame, jog "Lietuvių Žinių" kioske galima gauti šių vertingų knygų

NAUJASIS TESTAMENTAS, Vertė arkivysk. J. Skvireckas. Kaina \$2.00; audekliniais viršeliais \$3.00.

DIEYBIS RAMYBĖS ŠALTINIS, Surinko kun. P. M. Juras. Vertinga maldaknygė. 787 psl. Kaina \$4.00

RAMYBĖS ŠALTINIS, Surinko kun. P. M. Juras. 544 psl., antroji laida. Kaina \$3.00.

ŠVENTŪJŲ GYVENIMAS, paruošė kun. P. M. Juras. Trumpi, kilnūs pasiskaitymai kiekvienai dienai. Arti 1000 psl. Kaina \$4.00.

ŠVČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAS LIURDE, vysk. Petras Bučys, M.I.C. Smulkus Liurdo apsišėkimų aprašymas. 510 psl. Kaina \$3.50.

KRISTAUS ŠEKIMAS, Tomas Kempietis; iš prancūzų kalbos vertė O. Labanauskaitė. 424 psl. Kaina \$2.00.

LEKCIJOS IR EVANGELIJOS, III laida. Kaina \$3.00.

PRIE VILTIES KRYŽIAUS, kun. Dr. J. Prunskis. Knygoje apibūdinama daugelio didžiųjų komunistų atsivertimai. 142 psl. Kaina \$1.00.

METRAŠTIS, redagavo T. Dr. L. Andriekus, O.F.M. Stamblausia 1950 m. knyga. Kaina \$2.50.

DVASIŠKOJI KOMUNIJA, kun. Jurgis Baltrušaitis. 32 psl. Kaina 30 c.

ANGLIŠKAI — LIETUVIŠKAS ŽODYNAS, A. Herlitas. 400 psl. Kaina \$3.00.

LIURDO NOVENA, sustatė Tėvas K. Žvirblis, O.P. 64 psl. Kaina 30 c.

GYV. ROŽANČIAUS PASLAPTYS, su trumpomis maldelėmis. 48 psl. Kaina 30 c.

KUR BAKŪŽĖ SAMANOTA, Antanas Vaičiulaitis. 24 reto grožio novelės ir pasakos. 288 psl. Kaina \$2.00.

VAI LĖKITE DAINOS, paruošė kun. J. Dabrila. Telpa 200 gražiausių lietuviškų dainų. Kaina \$1.00.

POEZIJA, Jurgis Baltrušaitis. 270 psl. Kaina \$2.00.

NEMUNO ILGESYS, J. Aistis. Poezijos rinkinys. 78 psl. Kaina \$1.00.

VYTIŠ IR ERELIS, Jonas Kmitas. Labai įdomi apysaka. 516 psl. Kaina \$2.50.

PRANAŠYSTĖS APIE PASAULIO PABAIGĄ, kun. P. M. Juras. 109 psl.

ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS, T. Pr. Bizauskas, O.F.M. Trečiojo ordino vadovėlis.

TRUMPAS KATEKIZMAS, kan. J. B. Končius, S. T. D. Vadovėlis pradžios mokykloms. Kaina 30 c.

GEGUŽĖS MĖNUO, Kun. Francisus Žadeikis. 180 psl. Kaina 50 c.

Kioskas atdaras kiekvieną antradienį nuo 6 val. p. m. iki 9 val. p. m. Norintieji knygas gali gauti paštu.

LIETUVIŲ ŽINIOS

2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa. Tel. HE. 1-3121

MOTERIS SOVIETŲ SAJUNGOJ

UŽ TEISIŲ SULYGINIMĄ MOTERYS DIRBA VERGŲ DARBUS

Keleta savaitę prieš kovo 8 d., kada Sovietuose švenčiama moters diena, komunistų partijos ir Kremliaus vyriausybės oficiozas "Pravda" pagrindiniame savo straipsnyje rašė: "Pirmą kartą žmonijos istorijoje moters ir vyro teisių sulyginimas yra realizuotas Sovietų Sąjungoje... Kaip šviesa nuo tamsos, taip moters vieta Sovietų Sąjungoje skiriasi nuo jos vietos kapitalistinėse valstybėse... Aukščiausioje Taryboje moterų atstovai yra daugiau, negu viso pasaulio kapitalistinių kraštų parlamentuose kartu..."

Šiuose pilnuose melo sakiniuose yra pasakyta viena tiesa, būtent, jog moteris Sovietų Sąjungoje stovi visai kitokioje vietoje, negu kitų viso pasaulio kraštų moteris. Galimybė būti išrinktai į Aukščiausią Tarybą sovietų moteris apmoka sunkiausiu fiziniu darbu.

Toje pačioje "Pravdos" laidoje buvo patalpintas straipsnis, kurio autorė, Aukščiausios Tarybos narė iš Azerbeidžano Aslanova tarp kitko rašė: "Dešimtys tūkstančių moterų dirba pagrindinėje Azerbeidžano pramonės šakoj — aliejaus pramonėje..." Kitame straipsnyje rašoma, jog daugelis Stalingrado moterų dirba miesto atstatymo darbus. "Daug jų yra pasidarčiusios gerai mūrininkais, cemento maišytojais, staliais, — rašo "Pravda" ir priduria, — Stalingrado moteris aktyviai dalyvauja Stalingrado miesto atstatyme, savanoriškai aukodamos dalį savo laisvo laiko patriotiškam darbui..."

Tenka pastebėti, jog darbo našta, kurią jau dabar neįmoniška didelė neša sovietų darbininkas, kas metal vis kyla. Tūkstančiai įvairiausių plauko žulkių dirba kaip propagandistai, politvadovai, agitatoriai, pagaliau biurokratiškiausios administracijos aparatas padarė tai, jog pramonei, žemės ūkiui, transportacijai pradėjo trūkti vyriškos darbo jėgos. Ta spraga kaip tik užpildoma moteriškomis jėgomis. Jau antrojo penkmečio gale 9.4 milijono moterų dirbo pramonėje. Tai sudarė 45% visų darbininkų. Karo ir pokario metais rusės moters našta dar kelis kartus

pasunkėjo. Šiandien iš tikrųjų sovietų moters "teisės yra sulygintos" su vyro teisėmis. Mokėdami pačius mažiausius atlyginimus, sovietai privertė kiekvieną šeimos narį dirbti, kad galėtų išsimaitinti. Tuo būdu moteris yra priversta palikti vaikų auklėjimą, namų ruošą ir kt. ir eiti prie namų statybos, į pieno fabrikus, o net ir į kasyklas. Tai nėra išmintys. Net kasyklose dirbančių moterų procentas yra gana didelis. Štai dabartinėje Estijoje 35% alyvos pumpavimo kasyklų darbininkų sudaro moteris.

Reikia pastebėti, jog ir Rusijoje yra moterų, kurios dirba mokytojų, inžinierių, parlamen-

barių arba virtuvėjų ji turi išskalbti ir atlikti kitus namų ruošos darbus. Visiškai nuvargusi ji nueina gulti, kankinama minties, kad rytoj laiku atsikeltų ir nepavėluotų į darbą. Už antrą dešimtį minučių pavėlavimą ji bus apkaltinta sabotazu ir išvežta į koncentracijos stovyklą, kur ji dirbs dar sunkesnę vergės darbą, kaip kalinė. Ir už tai atlyginimas... keli blėkiniai medaliai ir keli šimtai vietų Aukščiausios Taryboje pačioms geriausioms darbininkėms (geriau — paklusniausioms vergėms).

Štai kelias žodžiais atvaizduotas sovietų moters gyvenimas: skausmingas ir tragiškas. — ah —

J. Aistis

PAVASARĖJANT

Taip nuostabiai pakvimpa kartais žemė, Nors pavasaris dar miega pumpuruos, Nors dar juodos šakos šnekasi neramios, Kad pailgo laukti vasaros kaitros...

Kartais gi vytelė dangišku sopranu Gysteli viršūnėj, kartais gi tyla. Ir tas žemės kvapas širdį pakutena Nečionykščio džiaugsmo nuostabia gėla.

Rausta skliautas, žemė ir arimai juosta, Tyras vandenėlis bėgdamas vaga Spindi, it laimingos mylimosios skruoste

Ašara sustingus laime pražydėt... Ak, kaip žemė šiandien nuostabiai nuoga, Kaip skliaute pakibus vieniša žvaigždė!

to narių darbą. Tokį darbą dirbančių moterų yra ir Vakaruose. Tačiau ar yra Vakaruose moterų stalių, šaltkalvių, mūrininkų? Toki nemoteriški darbai yra dalis sovietų moters tragedijos. Kita dalis yra išstūmimas iš šeimos židinio ir tuo pačiu moters asmenybės suksaldymas.

Sovietinė moteris dirba ištisą dieną fizinį darbą taip, kaip ir vyras. Po to kelias valandas ji dirba be atlyginimo koki nors "patriotišką darbą". Grįžus namo, ji turi paruošti šeimai valgi bendroje virtuvėje, kurioje ji turi išsistoti su kitomis penkios ar šešiomis šeiminiškėmis. Savo vieninteliam kam-

Komunistinės machinacijos

Pranešama, jog komunistai pasiuntė "karo herojų" maršalą Timošenko į Adis Ababą. Ter, pasak "Nesweewk" jis turįs kažkokią slaptą misiją. Spėjama, jog Abisinija ir yra išietis tašką komunistamų machinacijos Afrikoje vykdyti.

Iš kitų šaltinių pranešama, jog Bulgarijaj į neįmalonę pateko vėl visa eilė karininkų. Laukiama parodomųjų bylų. Kažką naujo sovietai planuoja ir dėl Irano.

RUSIJA DAR NEGALI VESTI TARPkontinentinio KARO

TRANSPORTO PROBLEMA — SOVIETŲ ARMIJOS DIDŽIAUSIAS PRIEŠAS

Pittsburghe išeinantis "Pittsburgh Sun — Telegraph" dienraštis balandžio 10 d. laidoje talpino savo bendradarbio straipsnį, "Rusijos armija didėlė, bet ar ji gali būti kilnojama?" Jame autorius nagrinėja didelę, jau seniai sovietus varginančią transporto problemą.

Straipsnyje rašoma, jog žiniomis iš už geležinės uždangos, sovietai jau yra pasiruošę žemyniniam karui, bet nepakankamai pasiruošę tarpžemyniniam. Kitais žodžiais tariant, sovietai turi stiprią ir galingą karo mašiną, bet neturi priemonių jai pajudinti.

Rusija, būdama didžiausia pasaulyje vienos valdžios valdoma valstybė, užimanti šeštąją pasaulio yra kartu labai stipri ir... silpna. Pirmiausi du dalykai, kurie silpnina sovietus yra mobilizacijos pravedimas ir krašto gynimas. Šie du dalykai yra didelis klausimas sovietų vyriausybei, o krašto didumas ir transportacijos skyklė yra didžiausi kaltininkai.

"Raudonoji armija, būdama didelė ir gerai ginkluota, neturi judrumo. Rusijos, kuri yra tris kartus didesnė už JAV, geležinkelių sistema yra tris kartus mažesnė už JAV. (Rusija turi 71,790 mylių geležinkelio, tuo tarpu Amerika — 232,524 mylias)".

"Karo metu sovietams sunaikino 15,800 (55%) garvežių, 428,000 (45%) vagonų, 70,000 mylių geležinkelio, 15,000 tiltų ir 4,100 geležinkelio stotijų". Daug linijų, kurios dar ligšiol nenaudojamos, bus pataisytos tik 1951 metais.

Patikimais pranešimais remiantis tvirtinama, jog "daugumas Rusijos geležinkelio įrengimų yra pasenę, kita dalis reikalauja remonto". Dvi trečiosios visų sunkvežimių yra mažai ir reikalingi įvairių taisyčių.

Dar blogiau yra su garvežiais. Jie savo pajėgumu yra labai toli atsilikę nuo amerikietiškių. 30 mylių greitis į valandą yra skaitomas geru.

Nė kiek negeresni yra ir pa-

ty's bėgiai, kurie padaryti iš prastos medžiagos.

Negalima nepaminti, jog pastutiniai metais rusų garvežiai ir vagonai savo kokybe beveik prilygsta JAV išdirbiniams. Tačiau kiekybės atžvilgiu vėl sovietai atsilieka. Štai 1949 m. JAV pagamino 1487 garvežius ir 102,000 sunkvežimių, o sovietai tik 890 garv. ir 39,000 sunkvežimių.

Kiek geriau stovi orinio transporto reikalai. Sovietų civilinės aviacijos ministerijos žinioje yra 32,000 lėktuvų, o karo aviacija turi 7000. Sujungtos, šios abi aviacijos dalys gali vienu kartu vykdyti karinę operaciją su 100,000 parašiutininkų. Iš kitos pusės, rusai turi tik 400 B-29 tipo bombonešius.

Per praeitus metus sovietai pagamino 250,000 sunkvežimių ir automobilių. Tuo tarpu amerikiečiai per tą patį laiką pagamino 6 milijonus.

Netik kiekybė, bet ir kokybė sovietų mašinų yra labai prasta. Po 10,000 mylių važinėjimo beveik trečdalis mašinų reikalingos pagrindinio remonto. Daugiausia kaltas blogas benzinas, (sovietų geriausias lygus JAV trečios klasės benziniui).

Sovietai turi labai mažai ir tinkamų kelių bei autostradų. Jų tėra tik 480,000 mylių. Tuo tarpu tris kartus mažesnė Amerika jų turi 3 milijoną mylių. Sunkiai pakeliamą transporto problemą kiek palengvina daugybė didelių upių, kurių

daugelis tinka plaukiojimui. Vandens kelių savo viduje sovietai turi apie 63,000 mylių. Žiemos metu tokios upės sušala ir naudojamos kaip keliai. Karo metu tų upių reikšmė dar labiau padidėja, nes jos jungiasi su jūromis ir pačios tarp savęs plačiais kanalais.

Transportacija jūromis yra kita sovietų silpnybė. Pirmia, Rusija turi per mažai laivų, (visokių tipų ir rūšių ji turi 700) ir, antra, 4 didžiausi dokai yra taip sudaužyti, jog tik dar už kelių metų jie galės būti naudojami.

LIETUVIAI RAŠYTOJAI RENKASI BOSTONE

Šiuo metu į JAV jau yra suvažiavusi didžioji Lietuvių Tremtinių Rašytojų ir jų Valdybos narių dalis. Stambesnis jų skaičius yra susitelkęs Rytinėse Valstybėse, ypač Nauj. Anglijoj. Čia norima ir perkelti jų veikimo centras, kartu palaikant ryšį ir su kitais šios šalies bei viso pasaulio lietuviais rašytojais.

Pakartotinai pranešame, kad š. m. gegužės mėn. 6 dieną Bostone yra šaukiamas JAV Liet. Rašytojų ir Tremtinių Liet. Rašytojų bendras suvažiavimas. Jis įvyks So. Boston 27, 546 E. Broadway, p. Dr. D. Pilkos namuose. Pradžią — 3 val. po pietų. Suvažiavime bus apta-

Gražusis lietuviškas kryžius tremtinių stovykloj

riama daug aktualių lietuvių rašytojų būklės klausimų ir bendrieji mūsų kultūros reikalai.

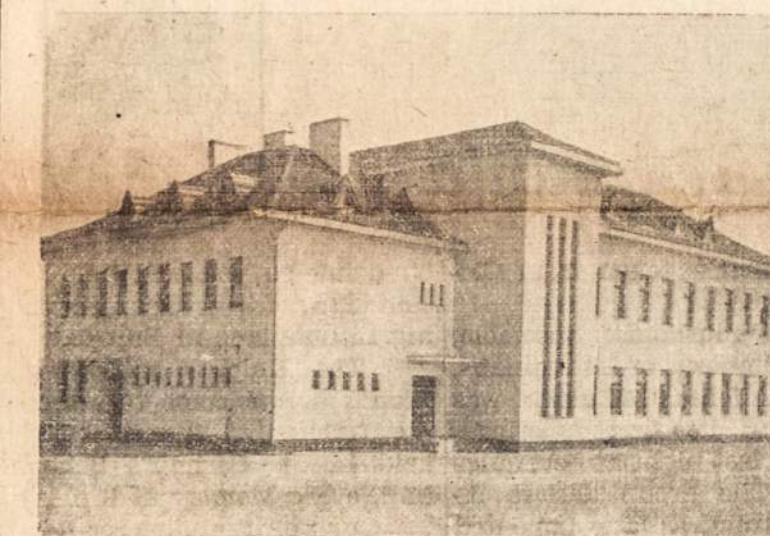
Kitą dieną, gegužės 7, 3 val. p. rašytojai kviečiami dalyvauti Bostono Liet. Teatro atidaryme. Po vaidinimo rašytojams ir teatralams pagerbti Bostono Liet. Kultūros ratelis ruošia arbatėlę.

Suvažiavimam kviečiami visi lietuviai rašytojai, JAV Liet. Rašytojų ir Tremtinių Liet. Rašytojų D-jų nariai. Negalintieji atvykti prašomi atsiųsti savo adresus, nuomones ir pageidavimus. Kreiptis abiejų Draugijų Pirmininkų adresu: J. Aleksandravičius, 48 Green St., Putnam, Conn., arba St. Santavaras, 452 E. Eight St., So. Boston 27, Mass.

JAV Liet. Rašytojų ir Tremtinių Lietuvių Rašytojų D-jų V-bos

IR VĖL VIENAS IŠVYTAS

Viena. — Pranešama, kad Lenkijos vyriausybės potvarkiu iš Varšuvos yra išvartas Reuterio agentūros korespondentas Vincent Buišt. Lenkijos Užsienio Reikalų Ministerijos spaudos ir informacijų skyriaus direktorius pareiškė, kad korespondentas išvaromas dėlto, kadangi jo korespondencijos nebuvusios objektyvios.

Moderniška mokykla Nepriklausomaj Lietuvoj

V. KRĖVĖ

RAGANIUS

Prieskarinių laikų sodžiaus gyvenimo šešėliai
Spaudos Fondo premijuotas veikalas

— Nesirengiu, žmogau, — kis. — Bet kad sušales esi, patvirtino Gugis: — tikrai manau, šį kartą Dievas dovanos, jei užėsi...

VII.

Užėjus pas Calkę į kambary, Gugis tuojau pamatė spintoje, už stiklo, ant lentynos, didelį "chalos" gabalą ir supiaustyta, gražiai antlėkštės sudėtą silkę.

Pasijuto labai alkanas esąs. Išsiėmė iš kišeniaus pinigų ir suskaitė ant delno. Liko keturiasdešimtis, kurį buvo pagaminęs vargonininkui už kortelę, ir auksinukas, nežinia kuriuo būdu atsiradęs kišeniuje.

Už tokį pinigą gali pavalgyti sociai, kaip ponas.

— Ne, nevalgysiu žydo rankomis gaminto! — susigriebė Gugis. — Juk neseniai Dievulį priėmiau.

— Ir isidėjo pinigus atgalio kišeniun. Bet pagunda buvo didelė, ir sėdėdamas pas pečiū Gugis nenoromis vis žvalgėsi į spinta.

Kambary buvo šilta, jau-

— Nederėtų po šventos komunijos pas žyda pirkion lankyti, — aiškina jam Ku-

valgyti norėjusi. — Nieko, pakentėsiu, — raminosi Gugis: — Ateis Kukis, ir važiuosime. Namie pavalgysiu.

Tik čia jam dingtelėjo, kad namie neras ko valgyti, teks ar pasigaminti ar pasitenkinti duonos plutele su šaltu vandeniu. O čia gera, tingiu, ir balta duona su silke tik vilioja, tik vilioja, net seilės ima varvėti.

— Nenori valgyti, nors išgerk, — lyg pakustėjo kažkas jam ausin. — Degtinė juk ne žydo rankomis gaminta. Valgyti norėjosi.

— Argi gera bus gerti, Dievulį tik priėmus? — stengiasi Gugis atsilaikyti pagundos.

— Kas čia negero? — kušta vėl kažkas jam ausin. — Juk ir kunigas per mišias vyna geria.

— Tiesa, sutiko pagaliau Gugis. — Noriu už kunigą būti geresnis...

Atsikėlęs priėjo prie durelių į krautuvėlę, kurioje dabar sėdėjo Calkės žmona.

— Calkiene, — pasiteiravo, praverdamas duris: — ar neturi degtinės, nors mažo krūkelio?

— Yra, kaip nebus. Tuojau duosiu.

Gugis vėl atsisėdo pas pečiū. Į kambarį įėjo Calkie-

nė, mažu degtinės buteliuku — "krūkeliu" — nešina.

— Tik čia negalima, eik kamaron, — patarė Calkienė. — Žinai, dabar mums draudžiama žmonėms degtinę pardavinėti.

Gugis nuėjo su žyde kamaron.

— Gal silkės? "Chalos" yra šviežios užkasti, — patisiūlė Calkienė.

— Ne, aš negaliu dabar jūsų žydiškoms rankomis gaminto valgyti, — atsakė Gugis. — Aš neseniai esu Dievulį priėmęs.

Calkienė nesuprato jo kalbos ir tik truktelėjo pečiais.

— Kaip sau norite, — ir, davusi jam šešis skatikus gražos, išsinešdino.

Gugis persižegnojo, Dievulį pagarbino ir išvertė ant tuščio stikliuką. Pasijuto, kad šilima nuėjo per visą jo kūną.

—Kad tik nepasigertau — supyks Kukis ir namo ne-nuėvės manęs, — pagalvojo.

— A, — numojo ranka: negi nuo tokio buteliuko pasigersiu!...

Išgėrė kitą stikliuką ir trečia, kol bonkutėj nieko nebeliko. Galva apsvaigo, šil-ta pasidarė, ramu ir gera.

Gugis apkniuko ant stalo ir saldžiai užmigo.

Kai, pusvalandžiui pras-

linkus, atėjo Kukis šaukti namo važiuoti, Gugis gar-siai knarkė, rymodamas ant sudėtų po veidu rankų, per kurias čiuzė iš burnos seilės.

Ant stalo stovėjo dar Calkienės nenuneštas tuščias "krūkelis".

— Gyvulus! — pasipiktino baisiai Kukis. — Dievą vos tik priėmė ir jau pasilakė, kaip kiaulė...

Nusisplovė ir piktas išėjo. Teks dabar Gugiuvi pėsčiam purvyną klampyti...

smuklės, jau visai buvo tam-namo važiuoti, Gugis gar-siai knarkė, rymodamas ant sudėtų po veidu rankų, per kurias čiuzė iš burnos seilės.

Ant stalo stovėjo dar Calkienės nenuneštas tuščias "krūkelis".

— Gyvulus! — pasipiktino baisiai Kukis. — Dievą vos tik priėmė ir jau pasilakė, kaip kiaulė...

Nusisplovė ir piktas išėjo. Teks dabar Gugiuvi pėsčiam purvyną klampyti...

Kitais metais viduržiemy mirė Jonas Kukis. Mirė, kaip doram katalikui dera mirti — atlikęs visas paskutines pareigas, susitaikęs su Dievu, ramiai, be baimės, su amžino gyvenimo viltimi.

Iškilmings buvo jo laido-tuvės. Patsai kunigas jo kū-ną lydėjo į kapus, o ant ryto-jaus dar iškilmingesnės baž-nyčioje atlaikytos "egzekvi-jo", kuriosna buvo pakviesti visi kaimynai, jų tarpe ir Kazys Gugis.

Pasimeldė jisai kaip mo-kėjo už Joną ir, kai pasibaigė pamaldos, išėjęs iš bažny-čios, vos tik kelis stiklelius stulpas.

Nustebo senas Gugis, su-rodos, užtruko, o kai išėjo iš žiūrėjo.

Stulpas!..

— Iš kur čia atsiradai vi-dury kelio? — klausia senis — Juk tau čia ne vieta sto-vėti.

— Kodėl ne vieta? — nu-siųpysojo stulpas. — Jei sto-viu, tai vieta.

— Kaip vieta? — pyksta Gugis. — Juk čia vidūklė.

— Tai kas, kad vidūklė. Kur noriu, ten stoviu! Kas man užgins...

Dar labiau nustebo Gugis kad stulpas ne tik vidūklė-ję atsirado, bet dar ir barasi su juo. Nustebes pasitrukė kelis žingsnius atgal ir žiūri, net akis išvertęs: mato, visai ne stulpas čia stovi, tik senis Kukis, kurį vos tik vakar palaidojo ir šiandien už jo dūšią ekzekviją atlaikė.

Pakasė Gugis pakaušį, truputį nusigando, o paskui nusispiovė.

— Tfu, kad tave galas. Ko dabar čia trunkaisi, jei už-vakar dar numirėi, ir mes jau tave palaidojom?

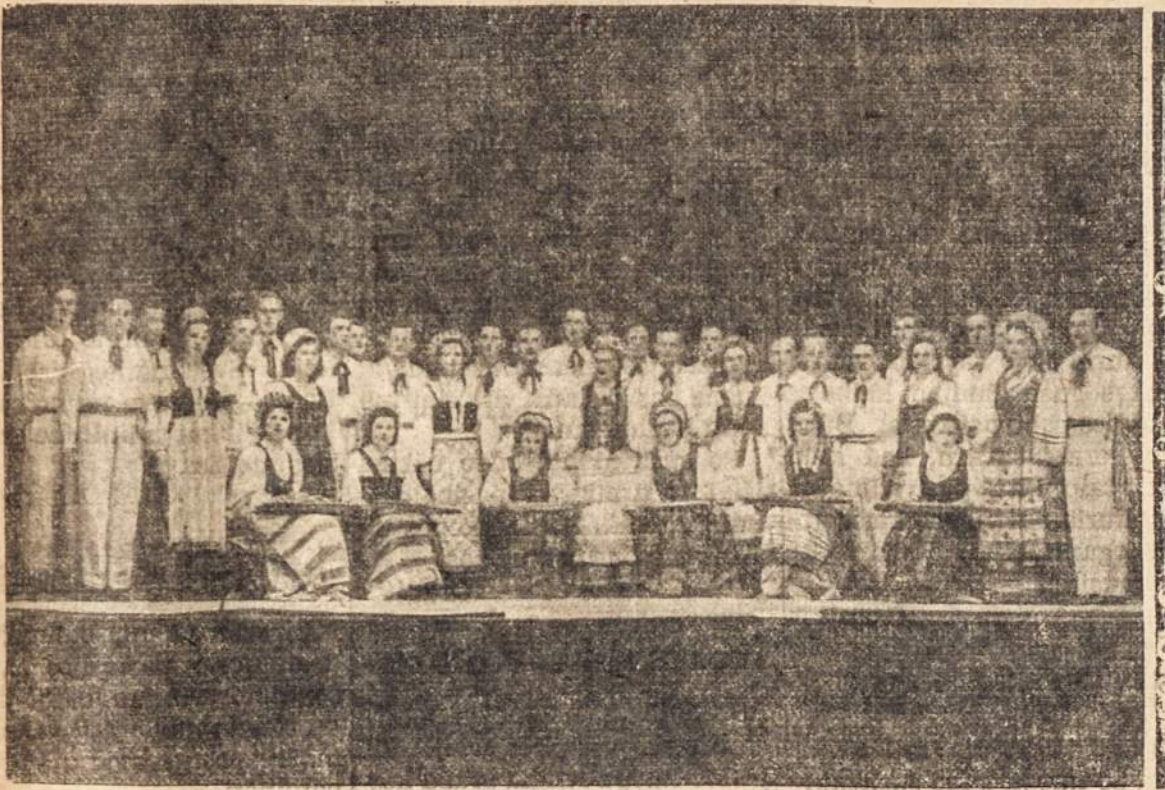
— Tai kas, kad numiriau? Manai, kad aš, jei numiriau, negaliu eiti kur noriu.

— Tau gi reikia kur kitur keliauti — dausosna ar pra-garan.

— Ne, bro! ne tiek aš kvai-las esu, kad niekieno neva-romas pragaran eitau. O dangun eiti vienas bijau.

Pamatykime geriausi lietuvių liaudies meno ansambli

"Čiurlionio" ansamblis

LIETUVIŲ LIAUDIES DAINŲ IR SENOVĖS TAUTINIŲ INSTRUMENTŲ MUZIKOS

"ČIURLIONIO" ANSAMBLIO

KONCERTAI

I V Y K S

SEKMADIENĮ BALANDŽIO (APRIL) 30 DIENĄ

3 val. popiet Lietuvių Piliečių Svetainėje,
1723 Jane St., South Side, Pittsburgh, Pa.

7 val. vakare Šv. Vincento Parapijos Mo-
kyklos Svetainėj, 200 Tabor St Esplen, Pa.

KONCERTE dalyvaus 3 "Čiurlionio" an-
samblio chorai atvykę iš Cleveland, Ohio:
mišrus, vyrų ir moterų, liaudies instrumen-
tų orkestras su kanklėmis, birbynėmis ir
triūbomis; tautinių šokių grupė.

Tai bus 300-tasis "Čiurlionio" ansamblio
koncertas.

Šiuos šaunius koncertus rengia Bendrojo
Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo, Pitts-
burg'o Apskritis.

Pelnas iš šių koncertų skiriamas lietu-
viams ligoniams, našlaičiams ir seneliams,
likusiems Vokietijoje, sušėlpti.

Bilietus galima gauti "Lietuvių Žinių" re-
dakcijoje, Lietuvių klubuose, biznio įstai-
gose ir pas Komiteto narius.

BILIETŲ KAINA \$1.00,
REZERVUOTOS VIETOS \$2.00 asmeniui.

KVIEČIAME Į ŠIUOS KONCERTUS VISUS LIETUVIUS IR PRAŠOME AT-
SIVESTI SAVO DRAUGUS AMERIKIEČIUS

RENČĖJAI

Ansamblio vadovas muz. A. Mikulskis

United Lithuanian Relief Fund of America

P R E S E N T S

"ČIURLIONIS" LITHUANIAN ENSEMBLE

(FROM CLEVELAND, OHIO)

T W O

C O N C E R T S

SUNDAY, APRIL 30, 1950

3:00 P.M. AT THE LITHUANIAN CI-
TIZENS HALL, 1723 JANE STREET,
SOUTH SIDE, PITTSBURGH, PA.

7:00 P.M. AT ST. VINCENT'S
SCHOOL HALL,
200 TABOR STREET, ESPLÉN, PA.

Kanklių vadovė Ona
Mikulskienė

Tautinių šokių vadovė
Aldona Valeišaitė

Before coming to America this group gave
more than 300 concerts in the American,
British and French zones of Germany and
Austria.

Proceeds of these two concerts will go to
the Lithuanian orphans, the sick and the
aged left in Europe.

"Čiurlionis" Ensemble consists of three
choir groups, Lithuanian folk instru-
ment "kanklės", native Lithuanian wind instru-
ments known as the "triūbos", "birbynės"
and "skudučiai". The most impressive is
the "triūbos", a wooden trumpet nearly
six feet long.

ADMISSION: RESERVED SEATS \$2.00.
ALL OTHER SEATS \$1.00.

ALL ARE INVITED!!

Lietuvių Žinios

ATOMINIO AMŽIAUS NUTIKYMAI

PASLAPTINGOJI JŪRA

Praeitais metais Sacharoje prasidėjo žemės grėžimo darbai vandeniui surasti. Išgręžta 1500 šulinių. Ligi šiol, jei ne ir visais atsitikimais gauti laukčių rezultatai, tai vis dėlto daugumoje gręžtų šulinių, tegu ir 600 m. gily, rasta vandens.

Tačiau įdomi pati grėžimų istorija. Jaunas prancūzas Justinas Savorninas, tuomet dar studentas, šiandien geologijos profesorius, prieš 22 metus S. Afrikoje atliko eilę būdingų stebėjimų. Jis konstatavo, kad tose srityse, kurios šiaurės dienos yra sausos, galima rasti žemųjų, rodnčių, kad šiandieninės Sacharos vietoje kažkada turėjęs būti vandenynas. Toliau jis pastebėjo, kad daug upių, prasidedančių Atlaso kalnyne, dingsta žemės plyšiuose, taigi, jų vanduo nuteka ten, iš kur jis nebėgali išgaruoti arba išbėgti toliau.

Jaunasis geologas priėjo išvados, kad po Sachara turinti būti milžiniška jūra. Ji turėjusi atsirasti tuo pačiu metu, kada nuo didelių permmainų žemės paviršiuje atsirado Viduržemio jūra. I šią paslaptinę jūrą nuolat teką šviežias vanduo.

Baigęs savo tyrinėjimus ir grėžimus, prof. Savorninas priėjo išvados, kad ši jūra po Sachara turinti prasidėti ties Atlaso kalnais ir tęstis iki Libijos dykumos ir Prancūzų Vakarų Afrikos. Jei pasisektų šiuos požeminius vandens šaltinius eksploatuoti, tai ozas atsirastų visose tose vietose, kur šiandien vėjas nešioja ir saulė kepina neauodingas smiltis. Tada atsivertų naujos galimybės milijonams kolonistų. Jeigu šių vandens turtų pagalba būtų galima dykumos vietoje atželdinti

miškelius, tai per reliatyviai trumpą laiką pasikeistų ir Sacharos atmosferinės sąlygos. Tada ten būtų galima laukti daugiau kritulių ir tuo būdu atsivertų naujos galimybės žmonėms kurtis.

MES KITŲ AKIMIS

Neseniai transporto laivu Generolas Hersey į Bostoną iš Europos atplaukė 1200 DP. Pirmasis muitininkus perėjo vienas jaunas lietuvis. Jis taip pat pirmasis Amerikos žemėje pastebėjo idomų įtaisymą — limonadą automata, kuris, įmetus penkis centus, išduoda butelį limonadą. Lietuvis pabandė limonadą — gardus. Po to, jis į automata įkišo visus turėtas penkis centus monetas, ir grįžo atgal į laivą. Ten jis butelį pardavinėjo po 10 centų. Istorija pasikartojo 4 kartus. Po to jis savo draugui, kuris atėjo į uostą jo pasiimti, išdėdžiai parodė pirmą valandą Amerikos žemėje uždirbtą sumą: vieną dolerį šešiasdešimt centų!

Vienas muitininkas, kuris visą laiką lietuviu biznį stebėjo taip pat išdėdžiai pareiškė: "Mūsų kraštas vis dar yra neribotų galimybių šalis".

Reader's Digest

LEMTINGA SMULKMENA

Berija dėsto Stalinui naują planą pasauliui užvaldyti: — Mums reikia pasigaminti septynias atominės bombas, jas sudėti į lagaminus, slaptai nugalbenti į septynias didžiausias sostines ir išsprogdinti. Kilus panikai, darbo klasė paims į savo rankas valdžią ir prisijungs prie mūsų. — Viskas tas labai gražu, drauge Berija, bet... iš kur mes

gausime tuos septynis lagaminus?

AR GALI BŪTI?

* Floridoje JAV pagarsėjusi višta "Biddy" sumušė savo pačios ankstyvesnį rekordą, padėdama 24,75 cm ilgio ir 8,90 cm pločio kiaušinį, ir... padvėsė.

* 48 m. buv. boksininkas Schmitzas, vadinamas "Heros", vienoje Krefeldo (Vokietijoje) kavinėje išbuvo stiklinėje patalpoje 50 dienų be maisto. Kasdien jis išgerdavo tik 2 bonkas selterio. Tuo jis sumušė savo paties 1926 m. pastatytą rekordą. Tąsyk jis badavo 48 dienas ir 13 val. Schmitzo sveikatos

NAUJAS LIETUVIŲ TRANSPORTAS

Apie 1950 m. balandžio 18 dieną New Yorką laivu "GENERAL TAYLOR" atvyksta šie lietuviai tremtiniai.

Andrašiūnas, Veronika, Danutė, Algirdas, Genovaitė, Danguolė, 1955 E. 60th St., Cleveland, Ohio.
Augėnas Kazys, 51 Grand St., Hartford 6, Conn.
Baitis, Henrikas, Elzė, Harmutas, Uve, Flying Vee Ranch, Winnet, Mont.

Balys Antanas, 72 Laurel Pl. New Rochelle, New York, N. Y.
Baranauskas Juozas, Kennebunk Port, Maine.
Bendžiūtė, Stasė, Lichtfield, Watertown, Conn.

Betkauskas, Juozas, Eugenija, Lakšūnė, Zita, 556 N. 5th St., Philadelphia, Pa.
Blukytė Juzė, 7114 S. Campbell Ave., Chicago 29, Ill.
Kun. Cukuras Valdemaras, 198 E. Broad St., Columbus 15, Ohio.

Debesinas, Juozas, Bronė, Anelė, Danutė, 324 Wharton St., Phila 47, Pa.

Dragunaitis, Juozas Marija, 309 1st St., Toledo 5, Ohio.
Dubauskas, Jonas, Juozas, 1808 S. May St., Chicago 8, Ill.
Dumašius, Jonas, Marija, Egunas, Jarda, Vilija, Preston, Md.

Federavičius, Ingrida, Algirdas, 1238 South 2 St., Philadelphia, Pa.
Grazūnaitė Aldona, 1095 E. 71 St., Cleveland, Ohio.
Gričius, Kazys, 7 Hamlin Pl., Westfield, Mass.
Gudaitis Jurgis, Kazė, Gražina, Danutė, 256 High St., Torrington, Conn.

Ivinskienė Aurelija, 7201 So May St., Chicago 21, Ill.
Jezerkas Juozas, Stefanija, Sheboygan and Marr St., Fond Du Lac, Wisc.

Juknevičius, Jonas, Elena, Dalia, 3144 S. Wallace St., Chicago, Ill.
Juozapavičius, Petras, 429 Juncunda St., Pittsburgh 10, Pa.
Jurevičius, Leonardas, Anastazija, Zenonas, Emilija, 802 Pearl St., Elizabeth, N. J.
Jusys Juozas, Ona, 45 Maple St., Easthampton, Mass.

Kadžulis, Marta, Algis, Katarina, 2516 W. 64th St., Chicago 29, Ill.

Kidolius, Vytautas, Pranas, 337 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Kijauskas, Pijus, Marija, Gediminas, Juozas, Algirdas, Stasė, 3406 W. 59 St., Cleveland, Ohio.

Kirmonas, Pranas, Juozapa, 44 Chaple St., Westfield, Mass.
Kun. Kirvelaitis, Pijus, 3222 So. Wallace St., Chicago 16, Ill.

Kilčius, Juozas, 6953 S. Washenaw Ave., Chicago, Ill.
Kovalčiukaitė, Virginija, Rt. 2, Box 540, Scottville, Mich.

Kun. Korsakas, Julijonas, 6533 S. Talman Ave., Chicago, Ill.
Kukutis, Gabrielė, Ramutė, 35-21 Michigan Ave., Detroit, Mich.

Kuzmickis, Mykolas, Ona, 311 S. Sherman St., Wilkes Barre, Pa.
Lapurka, Juozas, 160 Tappan St., Kearny, N. J.

Lazdauskas Henrikas, 120 Buckland St., Buckland, Conn.
Lekutis, Pranas, 1322 Broadway Ave., Grand Rapids, Mic.

Leskauskas, Napoleonas, Genė, Rymanas, Arvydas, Viktoras, 350 N. 7th St., Clinton, Ind.

Ližaitis, Edvardas, 2056 Griffin Ave., Baltimore 30, Md.

Lukauskas Vaclovas, 116 E. Quincy St., Riverside, Ill.
Mikalauskas, Juozas, Elena, Janina, Vida, 5510 S. 32 St., Omaha, Nebr.

Meckauskas Tadas, 3927 Hemlock St., E. Chicago, Ind.

stovis yra labai rimtas. Jis turės ilgesnį laiką išgulėti ligoninėje. Tenka pastebėti, kad ir tos rūšies "sportininkas" turi savo priešų, kurie "badavimo menininko" akivaizdoje valgė storus sumuštinus. ("L.")

KAI ŽUVYS DAINUOJA...

Marie Poland Fish, amerikietė, žuvų gyvenimo tyrinėtoja, esanti įsitikinusi, kad vandenyje išduodami žuvų garsai yra — arba ženklai, kad ištko pavojus, arba priemonė sukviesti kitų rūšių žuvis, kuriomis maitinamasi. Mokslininkė jau turi įgravidavusi 22 plokšteles su žuvų balsais. Jos tyrinėjimai labai svarbūs, nes jau per karą tūli mokslininkai pastebėjo, kad žuvų urzgimas apsunkindavo klausymo tarnybos darbus atliekamus pasinėrusiuose povandeniniuose laivuose. Yra buvę atsitikimų, kada tas urzgimas išsprogdino kai kurias minas. Atlanto pakraščiuose tūlos žuvis jų neršimo metu taip urzgė, kad jų "daina" tiesiog apglušina klausomųjų įtaisų ausis...

CLEVELANDO ŽINIOS

Susipažinimo pobuvis

Balandžio 23 d., Liet. Svetainėje, yra rengiamas susipažinimo pobuvis vėliausiai atvykusiame lietuvių jaunimui ir čia augusiam. Bus įvairi programėlė ir šokiai. Programa prasidės 5 val. po pietų.

I šį parengimą daugiausiai yra kviečiami: ateitininkai, skautai ir vyčiai. Iš šių visų trijų grupių bus parinkti asmenys, kurie savo skyrtaus vardu pasakys susipažinimo kalbes ir nušvies pobuvio tikslą. Būtų labai gera ir gražu, kad kaip vienai, taip kitai, pasivadinę ir tuos, kurie dar nepriklauso jokiai organizacijai, atsilankytų kuo daugiau.

Granitas

VYČIAI JUDA

Balandžio 11 d., Liet. Svet., Vyčių 25 kuopa laikė susirinkimą, kuriam vadovavo Anelė Aranskienė, kuopos pirm. Nut. užrašinė K. Šukytė.

Susirinkimas buvo gausus ir gyvas. Ohio ir Mich. valstijų vyčių apskrities seimelio prisiųstą raportą pateikė J. Sušinskaitė. Ji pažymėjo, kad priešseimeliniai šokiai įvyks balandžio 29 d., 8 val. vak. Liet. Svet. Šokiams gros geras Clevelando orkestras. Šiame vakare, kituose svetainės kambariuose, delegatai su 25 kuopos valdyba laikys bendrus pasitarimus.

Balandžio 30 d., Švč. P. Jėz. N. Pagalbos par., bažnyčioje, kur klebonauja kun. J. Angelaitis, kuopos dvasios vadas, 10 val. ryto, delegatai ir 20-tos kuopos nariai išklausys Šv. Mišias. Pirmą val. po pietų prasidės seimelio sesijos ir jos tęsis ligi 5 val. Vėliau įvyks bendra vakarienė svečių ir delegatų pagerbimui. Garbės svečiais ir kalbėtojais yra pakviesti Matas Simonis ir Theodor Andrica, "The Cleveland Press reporteris". 25-ta kuopa išrinko delegatais į seimelį šiuos narius: J. Braži, M. Samsonaitė, A. Palšį.

MIRĖ ŽYMUS ŠOKĖJAS

Balandžio 8 d., sulaukęs 60 m. Londone mirė žymiausias, ligšiol dar nepralenkts baletininkas Vaslav Nijinsky. Karjerą pradėjęs Rusų Imperatoriškajam Balete, jis vėliau buvo žinomas visam pasaulij.

LENKIJOS KOLEKTYVIZUOJAMI ŪKIAI

Ženeva. — Šveicarijos laikraščiai praneša, kad ir Lenkijoje visų smarkumu vykdoma žemės ūkio kolektyvizacija.

LAIVYNO BAZĖ ISPANIJOJ

Jau buvo "L. Ž." rašyta, jog JAV domisi karo laivyno bazės įsteigimo Ispanijoje klausimu. Ši klausimą dabar svarsto ir Valstybės departamentas. Tačiau bazių įsteigimas sutinka ir kliūčių. Visų pirmausiai tam priešinasi D. Britanija ir Prancūzija. Iš kitos pusės diplomatiniai stebėtojai tvirtina, jog tokių bazių įsteigimą būtina turėti sekti ir formalus Ispanijos priėmimas į Atlanto Pakta.

KIEK RUSAI TURI ATOMINIŲ BOMBŲ?

Vokiečių mokslininkai, pabėgę iš Sovietų Sąjungos į Vakarų, kuriems teko dirbti prie sovietiškujų atominių bombų gamybos paskelbė, kad Rusija jau turi apie 300 atominių bombų, kurios esančios panašaus tipo į tą bombą, kokią amerikiečiai numetė ant Japonijos miesto Nagasaki. Kiekviena iš minimų bombų sverianti pusantros tonos ir turinti savyje 88

svarus atominės medžiagos. Svarbiausioji atominių bombų gamyba vykstanti Armenijoje, apie 200 mylių nuo Persijos rubežiaus. Fabrikai, kurie gamina atomines bombas, esa po žemėmis. Jie labai stipriai saugomi ir niekas be mokslininkų negali į juos pakliūti. Kita tų pačių bombų gamyba vykstanti netoli Kaspijos jūros, o trečia — Irkucko apylinkėje, Sibire.

P. Kunsaitį, J. Kužą, K. Šukytę, J. Sadauską ir A. Euknį.

P. Kunsaitis, bowling lygos pirm. pranešė, kad 25 kuopos du tymai pasirengę vykti į Wayton, Ohio, rungtyniauti su L. Vyčių 96-tos kuopos bowling tymu dėl pirmenybės.

J. Sušinskaitė kuopos finans. raportavo, kad 25 kuopa 30nai užsimekėjusių narių yra pilnai ir yra nemaža naujų narių prašymų, kurie ateinančiame susirinkime bus prisaiškinti. Nėra abejonės, kad ligi Vyčių organizacijos metinio seimo, 25 kuopa pasieksianti visą šimtinę, o gal ir daugiau.

Po susirinkimo buvo užkandžiai ir draugiški pasikalbėjimai. Ateinančiame kuopos susirinkime bus ir muzikos.

Granitas

20 metų sukaktis

Šį sekmadienį, balandžio 23 d. naujosios parapijos patalpose, Moterų Sąjungos 36-jį kuopa rengia jubiliejinį vakarą, 20 m. kuopos gyvavimo sukakčiai paminėti.

Vakaro programoje bus linksmas komedija "Šalputris", dainos, šokiai ir vaišės. Pradžią 5 val. p. m.

Clevelando lietuvių visuomenė maloniai kviečiami į šį parengimą atsilankyti.

Narė

Reginio komitetas

TRUMPAI

Elena Kuzienė, L. Vyčių 25 kuopos ilgametė narė po ilgo neįveikavimo, jau žymiai susistiprėjo. Paskutiniame kuopos susirinkime ji paaukojo savo rankų darbo mezzinius, kurie buvo išleisti bilietėliais. Sveikiname E. Kuzienę ir linkime

PAKVIETIMAS

Moterų Sąjungos 36-jį kuopa nuoširdžiai kviečia savo kaimynę 26-ją kuopa, jos valdybą ir nares, atsilankyti į kuopos 20 metų sukakties minėjimo vakarą, kuris įvyks balandžio 23 d. 5 val. vakare, naujosios parapijos salėje.

36 kuopos Valdyba

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

SKAITYKIME

"LIETUVIŲ ŽINIAS"

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME

(Jakubauskienė—Laisniūta Laidotuvių Direktorė)

Visiems lietuviams norintims mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manes apturėsite teisingą patarimą. Simpatiškas, maldašgas, gretas ir gerisnis už kitų patarnavimas. Vėžimai ligonių pervežimui ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuoti:

ENdicott 1763

6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773

Noredami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausia kainą. Taipgi įvairios apdraudos (insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.

Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir ištydimas garantuojama.

Kada gaisras sugadina ar apdėgina tamstų namą ar fornicius, dėl pilno jų apkaitavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

7123 Wade Park -- Cleveland 3, Ohio -- HE 1-8250

"FOR FINER FLOORS"

FRANK BICKOFF & CO.

Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patiesių, geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Pont įvairių rūšių dažų. Atleikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsųsime pavyzdžius. Nuširdus patarnavimas.

TOEDMAN & FOLLIS

VAISTININKAI

Jūsų recepto išpildymas yra svarbiausias mūsų darbas.

SPECIALU

Atsinešk šį skelbimą ir neišaiškintą foto filmą ir mes veitui padarysime papildintas foto nuotraukas.

Priėmimo laikas: iki balandžio 31 d. 1950.

SKAITYKITE labiausiai paveikluotą lietuvių magazina pasauli

"LIETUVIŲ DIENAS"

Kiekviename numeryje telpa apie 30 iliustracijų iš Amerikos bei kitų pasaulio kraštų lietuvių gyvenimo. Bendra- biauja žymūs lietuviai: profesoriai M. Biržiška, St. Kolu- paila, K. Pakštas, gen. St. Raštikis, rašyt. Ramonas, P. Orintaitė, G. Tulauskaitė ir kiti. "Lietuvių Dienas" redaguoja Juozas Vitėnas, buv. "Žiburių" red., M. Stark, dail. P. Puzinas.

Metinė prenumerata visuose pasaulio kraštuose \$3.00. Adresas: 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA. Atsiuntus adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinti nemokamai.